

man ikke maa overse, naar man sammenligner før med nu, og det er, at medens vi tidligere havde Overmagten paa Søen, maa vi nu kunne vente næsten i enhver Krig, naar vi ikke have værdifulde Forbindene, at være de Smaa til Søs, og naar jeg derfor skulde gaa nærmere ind paa det Spørgsmaal, som blev opkastet af min ærede Nabo til høire (Boisen), om det er Flaaden eller Søen, som vi skulde kaste os paa, vil jeg, forsaavidt han med Flaaden har ment en stor søgaaende Flaade, bestemt udtale den Mening, at jeg tror, at vi i saa Fald ikke kunne tage Konkurrencen op til Søs; thi det, som det der gjælder om, er Penge og Penge og atter Penge. Naar man ser disse uhyre store Ternkolosser, som hver koste flere Millioner, anser jeg det for i højeste Grad usandsynligt, at Danmark ret længe vil blive ved at kunne konkurrere med de store Magter. Med Hensyn til det Spørgsmaal tror jeg derfor, at vi maa betragte Flaaden som en værdifuld Hjælp for vort Landforsvar, men dog lægge Hovedvægten paa dette. Med Hensyn til det kommer der igjen to Synsmaader frem; den ene Synsmaade er den, paa hvilken der i Særdeleshed blev lagt Hovedvægten under den forrige Krigsminister, det var at samle vor Styrke saa meget som mulig paa et enkelt Punkt, paa Fæstningen Sjælland, som der blev sagt, paa Fæstningen Kjøbenhavn. For det Første maa jeg dertil bemærke, at det forekommer mig ikke at være aldeles rigtigt ligeoverfor hele Landet, thi det vilde være som at sige, at Danmarks Forsvar var Kjøbenhavns Forsvar, men Danmarks Forsvar maa være Danmarks Forsvar, man maa, som den ærede Krigsminister udtalte ved Finantslovens 1ste Behandling, søge at holde fast Fod saalænge som muligt i de andre Landsdele. Men dertil kommer en anden Omstændighed, og det er, hvad jeg netop udtalte, at jeg anser det for usandsynligt, at vi virkelig under enhver Mulighed kunne bevare Herredømmet i vore indre Farvande. Jeg kan tage eksempelvis som Tjende Svabdomhøist, jeg kan tage Lybftland, Rusland, England, næsten hvad det skal være, overalt ville de kunne stille saa stærke Flaader op, at de maa kunne forcere Gjennemgangen. Vi maa derfor bygge vort Forsvar paa Muligheden af Landsdelenes Tfolering. Det vil næppe være vanskeligt, i Særdeleshed for den sandsynligste Tjende, at gjøre Landgang paa mange Steder, og vi maa ikke, fordi vi befæste et enkelt Punkt, tro, at Tjenden derfor vil være saa behagelig at angribe os der, hvor vi ere stærkest. Man vil naturligvis først og fremmest søge at angribe og sætte sig fast, hvor vi ere mindst belavede derpaa, og der findes saa mange saarbare Steder, — der findes paa den fynske Sydvestlyst Steder, hvorfra Tjenden godt kunde komme over og ved at bemægtige sig Fyn og indelutte det Fjort, som er paatænkt ved Lille Belt, væsentlig kunde afstjære Forbindelsen mellem Sjælland, Fyn og Sjælland, hvorved man for Fremtiden heller ikke kunde

faae videre Nytte af det Fjort, som paatænkes bygget ved Nyborg. Ligeledes kan der gjøres Landgang i det Mindste paa eet Punkt paa Lolland, hvorfra det ikke er vanskeligt at komme over paa Sjælland, og der kan ogsaa gjøres Landgang paa Sjællands Østkyst; der er neppe mere end 15 Mil fra Stralsund f. Gy. til Stevns Herred. Jeg tror derfor, vi maa tænke os den Mulighed, at Angrebet sker meget pludseligt med stor Kraft og i Særdeleshed ved Landgangsforøg, og da tør man ikke gjøre Regning paa, at der skal føres ret Meget over fra Sjælland til Sjælland. — Jeg skal dernæst gaa over til nogle af de Enkeltheder, som ere omtalte i det foreliggende Lovforslag, og skal da først vende mig til det, som er det største, nemlig det paatænkte Fjort paa Middelfgrunden. I og for sig, naar man ser paa det aldeles uden Sammenhæng med det Øvrige, kunde man ikke se Andet, end at det kunde være særdeles godt at have et saadant Fjort; det kan dog vel ogsaa have sine Misligheder, naar man ser paa det saaledes som enestaaende, det vilde blive, hvad jeg vilde kalde en slet Synasleder; det er nemlig Betingelsen for en god Synasleder, at den hindrer Lynet fra at slaa ned, men en slet Synasleder tværtimod trækker det til sig, udsætter netop det, den skalde bevare, for Fare. Det skal være 7 Mar, førend det bliver færdigt, og hvad der vil ske i det „Septennat“, er det meget vanskeligt at have nogen Mening om; men det kunde jo være, at i denne Tid vil det være uheldigt at begynde paa et saadant Fjort, der neppe kan staa alene. Som allerede udtalt, vil det kræve andre Forter, dels paa Stubgrunden, dels paa Saltholmsgrundene og rimeligvis ogsaa i Drogden; og det vilde maasse være ligesaa mange Millioner til paa ethvert Sted. Men ikke nok dermed! Jeg betragter dette Fjort som et stort A, efter hvilket der konsekvant maa komme et stort B. — thi her man sagt A., maa man ogsaa sige B. —; men man vil gaa meget videre og ende med at sige Ø, og imidlertid have vi faaet Befæstninger baade til Søs og tillands omkring Kjøbenhavn, og det er, hvad jeg tror, vi aldrig ville kunne magte, og derfor vil jeg advare paa det Kraftigste mod at begynde paa den Vej, thi forinden maa det virkelig staa klart, at det er den rette. Og vi have jo set Planer til Kjøbenhavns Befæstning, hvor Fronten vil være omtrent 3 Mil, og endda vil derved kun den indreste Del af Byen være fuldstændig beskyttet mod et Bombardement, som det nu kan udføres; thi de ydre Dele af Byen, som efterhaanden maasse ville komme endnu længere ud, ville være ubeskyttede, og det er netop saadanne Dele af Byen, hvor den fattige Del af Befolkningen er meget stærkt sammenpakked. Dertil kommer mange andre Ting. Jeg vil ikke tale om Beføstligheden, som man maasse vilde, hvis der var tilstrækkelig Grund dertil, gaa ind paa, men ogsaa selve Forsvaret, det Mandskab, der vilde be-